СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV, Ч. 109. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 11-го травня 1936. — VOL. XLIV. No. 109. Jersey City, N. J., Monday May 11, 1936. THREE CENTS

ДАЛЬША ПОМІЧ ПОВЕНЯНАМ

НЮ ЙОРК. — З грошей, зложених українським громадянством, Обєднання Українських Організацій в Америці вислало на руки українського допомогового комітету в Едвардсвил, Па. $100 для розділу серед українців, що потерпіли від повени.

„ГІНДЕНБУРҐ" В АМЕРИЦІ.

ЛЕЙКГОРСТ (Ню Джерзі). — В суботу рано приїхав сюди німецький найновіший кермовик „Гінденбурґ". В перелеті через океан він побив рекорд скорости попереднього кермовика, „Графа Цепеліна". Для його залоги, з д-ром Гуґом Екенером на чолі, в Ню Йорку приготовляють врочисте приняття й медалеву нагороду для команданта. В часі постою „Гінденбурґа" в Лейкгорст буде дозволений вступ публики до ганґару.

РУЗВЕЛТ КОНФЕРУЄ В СПРАВІ НОВИХ ПРАЦЬ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт нараджувався з промисловцями Овеном Янгом і Крайслером, якби оживити промисл і створити через те нові заняття. Між ріжними плянами цей раз вони обговорювали, чи не можна би виробляти масово дешевих домів, у ціні не вище 2,500 долярів. Таких домів можна би було ще серед нинішних обставин продати від пів міліона до міліона штук. Застановлялися також над можливостями в залізничому промислі.

ХОЧУТЬ БУДУВАТИ НОВИЙ ТУНЕЛЬ У НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Транспортова Комісія подала проєкт будови нового підводного тунелю між Бетері і Брукліном. Той тунель мав би мати подвійні труби, а кошти його будови малиб виносити поверх 60,000,000 долярів. Крім того та сама Комісія внесла також проєкт будови нового мосту понад каналом Гованас у Брукліні, що мав би коштувати 2,300,000 долярів. Оба проєкти взято під поважну розвагу. Ці будови дали би багато праць безробітним.

ВЖЕ И „ВЕЛИКІ РИБИ" БЕРУТЬСЯ ДО КРАДІЖУ.

ДЕНВЕР. — Тут арештували Олівера Арнульда, високого банкового урядника, за спілку в крадіжі бондів на почті, вартости 200,000 дол. Кілька його спільників, теж зпоміж високих місцевих політикерів втекли і їх шукає поліція.

ПРИМХИ ПРИРОДИ.

НЮ ЙОРК. — Минулої пятниці почалася в Ню Йорку спека, яка досягла 87 ступнів Фаренгайта. А в той сам час стейт Колорадо навістили снігові, які завіяли залізничі шляхи, спинили шляхову й повітряну комунікацію, а навіть захопили в дорозі та присипали снігом автомобілі з людьми, яких треба було ратувати. Не виключені смертні випадки.

ЗАЖУРИЛИСЯ ПРОФЕСОРИ.

ПРИНСТОН. — Університети Єйл і Принстон уладили спільні дводневні наради над ріжними суспільними питаннями, які охоплювали рільництво, міжнародню торговлю, існуючий уряд, промисл та суспільну обезпеку. Висновки їх не були дуже веселі, а проф. Берле навіть сказав, що ми всі котимося до якогось великого потрясення, в якому пропаде навіть та сталість і певність, що ми нині її маємо. Потішалися професори хіба тим, що таке саме є по цілому світі. Нема де втікати.

„АМЕРИКАНСЬКА МАТИ" НА 1936 РІК.

НЮ ЙОРК. — Сюди приїхала з Каліфорнії пані Джеймс Смит, яка зпоміж двацятьох кандидаток по цілих Злучених Державах була вибрана „Американською Матірю на 1936 рік". Її офіціяльно приймали в Сити Гол, а потім показувати місто. Пані Смит має 53 роки і є матірю шестеро дітей. У розмові з журналістами вона сказала, що хоч зовнішне окруження дуже змінилося від часів її дівоцтва, то ідеї полишилися ті самі. Її старші діти вже подружені, однак зі своїми невістками і зятями вона жиє в повній згоді. Коли її запитали, як це вона робить, вона відповіла: я не накидаюся їм зі своїми порадами, хіба що про те мене попросять. Також пишу до них часто, але ніколи не прошу відповіди.

СУПЕРЕЧКА НАД МАЛИМИ ЛЬВИНЯТАМИ.

БРУКЛИН. — В зоольоґічному городі у Проспект Парку народилося четверо львинят. А що мама, хоч і львиця, не могла собі з чвораками дати ради, отже двоє з них треба було забрати і дати їм няньку. Це дало вченим притоку до суперечки, і одні з них тепер запевняють, що львиця йдучи за природнім інстинктом, виховає кращих дітей, а другі кажуть, що наука цю штуку втне краще.

ФІЛЬВАРОК ДЛЯ ДОНЬОК ПІЛСУДСЬКОГО.

На замку у Варшаві відбулося в прияві президента Мосціцького, засідання родинної ради, що опікується двома малолітніми доньками марш. Пілсудського. Рішено, щоб за гроші, які добули з частинної реалізації авторських прав марш. Пілсудського, купити для доньок фільварок в одному із східних воєвідств.

НЕЙМОВІРНА ПРИГОДА.

Найбільш незвичайні пригоди пережив ніпонський (японський) летун Івао Гісгатомі. Якось підчас акробатичного лету він забув себе привязати поясом до сиджeння. В одній хвилині він вилетів із літака й полетів коміть головою на землю. Та йому нічогісінько лихого не сталося. Він щасливо впав на копицю сіна й навіть не потовкся. Та найцікавіше те, що сталося з літаком.

Після того, як летун вилетів із літака, машина (літак) почала теж спадати. Та гострий вітер підірвав якось літак угору. Літак випростувався й сковзаючись у повітрю, лагідно опустився на землю. Летун Івао Гісгатомі всів знов до літака й полетів на летовище.

НЕБЕЗПЕЧНИЙ СКОК.

Англійська акторка Анна Генлей виступала в одній пєсі в історичному одязі з середневічних часів. Між іншим вона мала на собі дуже широку спідницю, що їх носили жінки в тих часах. Вистава не вдалася. Після неї Генлей одержала листа від свого милого. У ньому милий писав їй, що кидає її. Оці події незвичайно вразили акторку. Вона вибігла з театру й пустилася на міст, що йшов понад 80-метровою пропастю. Генлей скочила в безодню. Але за кілька хвилин вона піднелася й сама вилізла з яру. Її широка спідниця підчас скоку роздулася так, як леґкопад, і вратувала її від неминучої смерти.

СМЕРТЬ СЕЛЯНИНА ПІДЧАС ПОЖЕЖІ ВЛАСНОЇ ХАТИ.

В ночі з 21. на 22. березня спалахнула пожежа в домі господаря Василя Старунчака в Зарічу над Прутом. Коли цілий будинок станув у вогні, пригадав собі його власник, що в коморі, в житі, сховав зароблені недавно гроші (35 зл.) та, не надумуючись довго, скочив їх ратувати. Від сильного вогню занялась на ньому одежа, яку з трудом по довшому часі вдалось загасити. Нещасний селянин так сильно попікся, що серед страшних мук помер у дорозі до шпиталю в Надвірній. Померлий лишив жінку з 9 малолітніми дітьми, без ніякої помочі й забезпеки.

ЛИХО ВІД ХЛІБА.

Один різницький челядник із Вайдендорфу зажив смерти від... хліба. Просто краяв хліб і заколовся. Він приложив був хліб до грудей і хотів розкраяти його. У якійсь хвилині ніж похвзнувся по шкірці так нещасливо, що вістря полізло одному челядникові в груди і натрапило на серце.

ЄЛЯСІ В ПАЛЕСТИНІ.

До Єрусалиму прибув етіопський цісар Селясі з родиною і своїми дорадниками. Принимано його з королівськими почестями.

СПРАВА ЗЛОДІЙСЬКОЇ ШАЙКИ ПОЛІЦАЇВ ЗАКІНЧЕНА.

Н поліційному фронті в Торонті (Канада) вже настав спокій. Після того, як королівська комісія опублікувала рапорт, у якому рекомендувала негайне віддалення девятьох поліцаїв із загального числа 24, обвинувачених у крадіжах, поліційна комісія зараз відправила вичислених поліцаїв, а інших віддала шефові Дрейперові до диспозиції. З тих Дрейпер поручив комісії приняти 11, двох спенсіонувати, а двом казав зрезиґнувати. З такого висліду не вдоволена ні преса ні публика, а багато людей вважають цілу аферу „побіленням брудної хати".

ЗАЛІЗО НА ПОЛІССІ.

Інститут матеріяльної культури в Києві закінчив монографію, присвячену історії металюрґії правобережного українського Полісся. З цієї монографії виявляється, що на Поліссі є значні поклади залізної руди, яка може бути використана в промислових цілях.

БЮТЬ ТА РОЗГАНЯЮТЬ КОМСОМОЛЬЦІВ.

У селі Радзивиліві, бердичівського району на Вінниччині, вдерлися до „ленінського кутка" на комсомольські збори Іван Музика, Семен Козачок і Степан Якименко, розігнали й побили комсомольців та знищили обстанову хати.

ШУКАЄ РУДОГО МОРЯКА.

Савтгемптонський (Англія) посадник дістав недавно від одної англійки листа, з такою просьбою: „Достойний пане, — пише англійка — будьте такі добрі та поможіть мені. Ще від дитячих літ я мрію про те, щоб вийти замуж за сильно рудого моряка, та до цього часу не вдалося мені такого стрінути. Я маю тепер 36 літ. Я не гарна, але й не погана, не худа й не груба. Маю руде волосся, блакитні очі й гарні руки. Ніґтів я не крашу та не вмію танцювати, але дуже люблю гарну музику. Буду Вам дуже вдячна, якщо вкажете мені якогось рудого моряка в віці від 35 до 45 літ". Ось чим ще мусять займатися англійські бурмістри.

ЗАСУДИЛИ СВЯЩЕНИКА ЗА ТЕ, ЩО ВДАРИВ УЧНЯ В УХО.

Перед варшавським апеляційним судом відбулася цими днями розправа проти священика Йосифа Кошовського. Суд першої інстанції засудив був священика на 6 місяців вязниці з припиненням виконання кари за те, що він в одній варшавській школі вдарив учня в ухо за неморальну поведінку й тим спричинив важку недугу хлопця. Апеляційний суд затвердив присуд суду першої інстанції.

ДОЧКА ПАНІ ЛАЙВСЕЙ ВИХОДИТЬ ЗАМУЖ.

Небавком відбудеться в місті Белфаст, в Ірляндії, вінчання панни Софії Лайвсей, наймолодшої дочки відомої поетки й авторки перекладів українських пісень, з паном Дж. Стюартом з того міста. Панна Софія Лайвсей має покінчену школу красних штук.

СІРКОВІ ДЖЕРЕЛА БІЛЯ ЛІСЬКА.

У віддалі одного кільометра від міста Ліська відкрили лікувальні сіркові джерела. Лікарська аналіза води випала додатньо і тому міська управа рішила уладити лікувальне заведення. Одночасно в околиці шукають джерел нафти.

КИДАЮТЬ КОЛГОСПИ.

Київські „Вісті" повідомляють про масові розміри покидання селянами колгоспів на Одещині. „Вісті" подають такі цифри за останній рік: голопристанський район — 973 чол., скадовський — 969, херсонський — 957 і т. д. Чи з добра покидають селяни закріплену на віки" за ними колгоспну землю?

СПОВІДНИК ЯК СВІДОК.

Учитель народньої школи в селі Домбрувка коло Варшави опинився на лаві підсудних під поганим закидом — крадіжу 100 зл. з торбинки вчительки, що вчила теж у цій школі. Вчитель був сам один у кімнаті, де вчителька забула торбинку, тому й на нього впало підозріння крадіжу. Хоч дав учитель вексель на 100 злотих, справа не була зліквідована, бо по всій школі розійшлись чутки, що вчитель злодій. Учительський кружок мусів зробити донос на свого товариша і городський суд засудив учителя на рік вязниці. Засуджений апелював. На відкличній розправі допитували м. ін. священика, перед яким сповідався дійсний злодій. Свідок зізнав, що не підсудний є злодієм, але зовсім інша особа, якої назвища, очевидно, не подав. На основі зізнань сповідника суд зовсім реґабілітував учителя.

ДЕ ПЮТЬ НАЙБІЛЬШЕ ВИНА ТА ПИВА?

Міжнародне Бюро боротьби з алькоголізмом оголосило статистичні дані про консумцію вина й пива в поодиноких европейських краях. Якщо йде про консумцію вина, то перше місце займає в Европі Франція, де пересічно 100 літрів вина припадає річно на одного мешканця. За нею йдуть Греція, Італія, Еспанія та Швайцарія, де припадає пересічно 50—95 літрів річно на одного чоловіка. В Болгарії, Мадярщині й Австрії один мешканець випиває річно пересічно 15—45 літрів вина, а в Німеччині, Бельгії та Чехословаччині 4—6 літрів. Якщо мова про консумцію пива, то перше місце займає Бельгія, де припадає пересічно 100 літрів пива річно на мешканця. За Бельгією йде Німеччина (75 літрів на чоловіка річно) й Англія та Чехословаччина (50—75) літрів.

ВИВОЗЯТЬ ЗОЛОТО З ФРАНЦІЇ, БО ЛІВІ ПРИ ВЛАДІ

ПАРИЖ. — Леон Блюм, соціялістичний провідник, мусить складати публичні заяви, що соціялісти не думають про ніякий фінансовий переворот, щоб успокоїти публику та спинити вивіз золота з Франції. В останнім часі капіталісти вивезли з Франції понад один міліярд золотих франків, і то головно до Америки. З Шербурґа доносять, що щойно відплив до Злучених Держав корабель „Дойчлянд", який везе 141,000,000 франків у золоті.

УСТУПИВ ПРЕЗИДЕНТ БАНКУ ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА (Польща). — Адам Коц, президент державного банку „Банк Польскі", уступив зі свого становища. Коц зголосив своє уступлення тому, що не погоджується з новою фінансовою політикою уряду, який завів контролю над оборотом заграничною валютою й імпортом. Коц належить до групи „полковників". Був він одним з найблизчих дорадників Пілсудського. За Пілсудського був у фінансових справах свого роду диктатором.

АРЕШТУЮТЬ АНТИСЕМІТІВ.

ВАРШАВА. — Арештовано понад 100 осіб під замітом антисемітизму. Арештованих обвинувачують, що вони займаються терористичною акцією, спрямованою проти жидівського населення, що бомбардують жидівські склепи, ресторани і кабарети.

НОВИЙ РУХ З „УКРАЇНИ".

МОСКВА (Росія). — Зіхалося коло 3,000 жінок вищих і добре платних совєтських урядників, що не знають, що зробити з „вільним часом", якого мають подостатком. Мають вони заснувати Жіноче Допомогове Товариство, що матиме на ціли звернути увагу тих жінок з „вищої кляси" на те, що треба їм ужити вільний час і знання на піднесення культури серед фабричного робітництва. Саме вони повинні старатися, щоб життя робітників стало приємнішим. Рух цей започаткувала пані Манаєнко на Україні. А тепер хочуть його з уряду поширити по цілій совєтській території.

НАЧАЛЬНИКИ ПЛЕМЕН ПІДДАЮТЬСЯ.

АДІС АБАБА (Етіопія). — Таки не буде вже з ким воювати італійцям в Етіопії. Так принаймні тепер виглядає, бо найзавзятіші начальники, що стояли при боці етіопського цісаря, приходять з поклоном до італійських командантів і піддаються. Приймають їх як „геройських ворогів" з усіми почестями.

ВЖЕ ЗАВЕЛИ ПОРЯДОК.

АДІС АБАБА. — Італійці прочистили місто від бандитів. Зачинається правильне життя. Зачала теж курсувати залізниця, що сполучує столицю з Джибуті. Заграничні посольства, що знаходяться в столиці, відітхнули. Всі вони стверджують, що покищо італійська влада заховується дуже поправно. Німецький посол зложив навіть візиту маршалові Бадолієві, з чого заключають, що Німеччина вже визнала окупацію Етіопії Італією.

АРАБИ ДАЛІ ПРОТИ ЖИДІВ.

ЄРУСАЛИМ. — З Каїра вислано 300 додаткових британських жовнірів, бо противижидівський рух у Палестині змагається з кожним днем. Араби всюди бойкотують жидівські склепи. Вони заповіли, що будуть бойкотувати британську владу і не платитимуть податків, якщо вона далі буде попирати жидівську кольонізацію в Палестині.

СМЕРТЬ СЛАВНОГО ПЕСИМІСТА.

БЕРЛІН. — Помер Освальд Шпенглер, відомий у цілім світі фільософ, що заповів кінець европейської цивілізації й білій расі. Знайшли його вмерлого в ліжку. Помер на удар серця, маючи всього 56 років.

Світ звернув увагу на Шпенглера доперва по появі його книжки „Упадок Заходу", яка появилася по світовій війні. В ній він заповів, що західня цивілізація не буде тревати довше як яких 300 або 400 років. Впаде вона в подібний спосіб, як падали грецька чи римська цивілізація. Західня Европа, писав він, вже осягнула свій верщок. Тепер зачнеться її упадок, подібно як давніше зачинався упадок Греції, Єгипту чи Індії. Шпенглер добачував усюди тільки декаденцію, занепад. Всюди бачив грубу зарозумілість, а брак віри в релігію і традицію. Рік 1918, коли то алїянти чи Франція осягнули побіду, був теж початком кінця білої раси. До спору між білими, пише Шпенглер, втягнено кольорові раси. Модерна техніка буде теж для людства погубою. Шпенглер ненавидів фашизм, але теж ненавидів таксамо і демократію.

Його твори вважають реакцією на ті відносини, що їх витворила світова війна, а головно, що їх витворив версайський договір, який так дуже понизив і прибив Німеччину.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917. authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

За кожду зміну адреси платиться 10 цент.ві

В Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НА ГЛИНЯНИХ НОГАХ

Вигляди кінця італійської війни в Етіопії, що наклььовувався від кількох місяців, наближують щораз більше вигляди вибуху війни в Европі. Через те в европейських краях видно тепер велике зацікавлення питаннями сил преріжних держав, що в новій війні відограють певно якусь ролю. Між тими державами немале зацікавлення викликає Польща. Через те її силі й політиці присвячується тепер в Европі немало місця.

В англійськім журналі „Ню Стейтсмен енд Нейшен" появилася недавно стаття американського журналіста Луиса Фишера про відношення Польщі до мира. Автор, як він пише в статті, пише на основі того, що він бачив і чув у Польщі. Він каже, що бачився з міністрами Беком і Квятковським, з ґенералами, полковниками, визначними урядовцями заграничного уряду, тощо, але сказаного ними не може виявляти, а може тільки подати особисті враження.

Найважніше з цих вражінь він уважає те, що Польща вважає війну за неминучу й не думає нічого робити для удержання мира. Друге важне враження це брак одноцілої консеквентної політики з боку Польщі. Вона не має політики на довшу мету, а пробує латати кожду дрібну справу в міру того, як вона виринає.

Переходячи до сили Польщі, Фишер каже: „Як якийнебудь здорово думаючий поляк може спокійно думати про пертя Европи до війни, переходить моє поняття. З усіх держав Польща може найменше думати про війну. Це обідній край. Видатки на зброєння ломлять її спину. 30 процентів її населення, як признає її офіціяльна статистика, це не-поляки; а українці, найбільша національна меншина, не дуже льояльні, не зважаючи на те, що їх політичні лідери тепер у перше накладають з поляками. Чи Польща буде невтральна чи ні, европейська війна може легко розіґратися на території Польщі та її зруйнувати".

З дальшої частини статті виходить ясно, що Польщі на війну не треба ждати, щоби бути зруйнованою. Вона зруйнована вже нині. Кореспондент наводить слова польського міністра фінансів, Квятковського, що 10 міліонів душ у Польщі не беруть зовсім ніякої участи в господарськім життю краю, бо навіть ті селяни, котрі мають по 10 гектарів землі, а котрі вважаються супроти тамтих за міліонерів, не видають пересічно на рік більше як 8 долярів на особу, або два центи на день. Вона імпортує менше, ніж якийнебудь інший край в Европі, з винятком Альбанії. Її промисли слабі. Її армія слабо змеханізована. Її дороги кепські. Її справжня військова сила обмежена.

Словом, це не є велика держава, „моцарство", за яку Польща себе видає.

Д-р Остап Грицай.

ЦІКАВИЙ ДЕБЮТ

Василь Ткачук. „Сині чічки" Нариси. Видавництво „Українська Бібліотека", ч. 33.

В недавно на сторінках нашого журналу поміщенім нарисі про новий історичний роман нашої письменниці Катрі Гриневичевої, а саме в його другій частині, говорячи про останні наші видатніші літературні появи, уже мав я нагоду згадати про книжечку „Сині чічки" молодого дебютанта **Василя Ткачука.** Книжечку, яка саме як дебют початкуючого в літературі новика заслугує з неодного погляду на те, щоб їй приглянутись ближче.

З неодного погляду, кажу.

Бо важно нам знати передовсім, що автор 19-літній юнак, а дотого — селянський хлопчина. Він уроженець села Ілинці, снятинського повіту (на Покутті), де й покінчив селянську школу, і де прожив до 17-го року життя, причім він уже як пятнацять-літній просидів у тюрмі чотири місяці за те, що вивісив прилюдно власного виробу афіш, у якому закликав земляків, щоб вони „брали гострі шаблі в руки та проганяли ворогів". І цікаве тут для нас, що Ткачук дитиною мріяв про те, щоб стати — славним малярем, і щойно після того, як по невідрадних досвідах переконався, що в цій ділянці не так то легко доведеться йому добитись відповідної школи, він узявся за перо, маючи тоді всього років — пятнацять. Спершу це були очевидно дрібні поезійки, але дедалі він намагався — як пише мені в коротенькім слові про себе — писати оповідання про близьких йому селян, про тих, що їх бачив, і тих, що рідні та любі його серцю і досі. І швидко дещо з тих нарисів молоденького гуцулика було й надруковане у львівських журналах, що й спонукало врешті нашого новика покинути село і перебратися до Львова, не тільки з огляду на розбудову літературної праці, але й з метою доповнити шкільну освіту відповідними курсами в торговельній школі. Але охота писати була в хлопцеві далеко більш жагуча і творча, ніж „ковтання скучних рядків математики", і от незабаром Тикторове видавництво „Українська Бібліотека" видає першу Ткачукову збірочку нарисів, яка на нашого молодого автора звернула загальну увагу.

І слушно.

Бо те перше, що при лектурі тієї збірки кидається критичному читачеві в очі, це — в дотеперішніх критичних рецензіях про неї ще не гаразд підкреслена — просто незвичайна спромога стількиж гострої обсервації, що й **поетичного погляду,** спромога, яка нарисам Ткачука надала відразу гостро індивідуальне обличчя, а його стилеві своєрідність мистецької лінії. З цього погляду збірочка Ткачука така багата, що треба би просто виписувати з неї цілі сторінки, щоб показати гаразд красу, новість і сміливість поетичних картин у нашого дебютанта, оригінальність і майстерність його порівнань, своєрідність його підходу до сюжету й — іноді до химерности витончену — легкість малюнку в нього. — „Коли верби розпукувались — читаємо тут — то в ночі „земля-княгиня йшла до шлюбу з місяцем, що, поклавши на голову голубий брил, обклався світивочками-зірками, полокав ноги в жвавих річках, узувався в зелені — шаворові чоботи, вперізувався „цітковим чересом — молошною дорогою, замахував полами срібного жупана..:" („Грішник").

Мороз у Ткачука „крутить на шибках білі вуса", співучі поля „тчуть, вишивають рушники, ніби в старости збираються йти" („Родимий"), серп, жнучи, „скакіць, скакіць, все вперед і вперед", а день, коли гасне „затулює ясні очі". На цвинтарі „старі липи за грішні душі моляться, вітями цілуються" („Зелені Свята"), осінь ходить полями „як перебраний опришок" („Невістка"), в бідного Максима „діти, ніби ластівочки на дротах, рядом сиділи на припічку" („Злодій"), а весна „розвішує на небі голубу мантлю, що начинена блищить цісарськими ґудзиками" („Тато й одинак"). На Великдень „ниви надягали оксамітні спідниці, ліси плюшеві капелюхи" („Мосяжні серця"), яворі „обскочили Михайлову хату, що до неї ночами місяць всуває у вікно криво, начеб дівчину викликав срібною усмішкою" („За штрикою"), а гори убрані „в зелені сорочки, половились докупи, ніби леґіні, як ґанцють трясунки" („Клопіт").

Але це лиш кілька зразків із зазначеного багатства поетичних картин у Ткачука.

Іноді ось тло оповідання в нього розмальоване взагалі тільки лініями порівнань, і ми читаємо нпр. такий вступ до нарису:

„Небо — сизий голуб.
Земля — біла гуска.
Ліс — сорокатa гадина.
Село таркате.

...Хати стогнуть від білих скирт, тріщать від міцного морозу..." („Мясниці"). А фінали оповідань стихають здебільша в ліричних акордах, що для Ткачукової прози взагалі знаменні як одна з її питомих признак, бо й конструкція нарису в нього помітно лірично-настроєва. Але колиб ми думали, що в тій ліричній формі, так дуже поглибленій багатством поетичних картин у Ткачука, відповідає може мягкий ліризм внутрішнього змісту, то ми дуже помилилисяб. Правда — звуків мягкого, ідилічного характеру в наших нарисах не бракує, — хоч нпр. еротичних картин у Ткачука нема майже зовсім, що в молодого дебютанта на всякий випадок щонайменше гідне уваги! — Але як лірична форма в нього обєднується подекуди з твердою і гострою ляпідарністю, так і зі змісту його оповідань вичувається подих твердої дійсности життя. Нехай, що тут і там ґенеральний знаменник цих оповідань хитається ще між ідилією і трагікою, між поетичністю погідної мрії і суворістю життєвої правди. Але якщо признаки й межі справжнього реалізму є подекуди взагалі невловні, і воно властиво в ніякому випадку неможливе сказати про якийсь твір з точністю хемічної аналізи, що він на 100% реалістичний або ні, так і в Ткачука багатство поетичних настроїв і картин, а подекуди й чисто поетичний підхід до даного сюжету не виключають в ніякому разі глибоко відчутого реалізму розмальованих ним картин. І я сказав би навіть, що як на нашого дебютанта, то виявлене ним чуття для дійсности, **для нашої, теперішньої дійсности,** гідне всякого признання.

І щойно цей момент велить нам привітати в молоденькому авторі вже з цим першим його твором появу цінну й багатонадійну.

Бо поглянього лише з цього погляду на найголовніші сюжети у збірці Ткачука.

Три перші нариси циклю „Я" малюють стількиж поетично, що й з гумором, а притім і з тонкою психольоґією дитинні літа оповідача по лінії несвідомої ще опозиції в душі майбутньої творчої людини до свого простого окруження. І сюди належить ще й нарис „Родимий", теж гарний малюнком дитячої душі. Далі селянка, яка, не маючи в Зелені Свята змоги прибрати могилу сина-стрільця, що впав і лежить „Бог зна де", відвідує на сільському цвинтарі спільну стрілецьку могилу і наймає за них панахиду, бо „вони добра хотіли всім, і здається мені, що **вони всі мої сини, а я їх мати".** То знову невістка, що, бануючи за своїм замкненим чоловіком—у Ткачука скрізь відгуки ляцьких криміналів! — робить у суді такий бешкет, що її замикають теж. І тут гарні слова: „...Ціле село має бути такою штабою..., щоб ніщо не могло вгамувати та на припоні стати" (ст. 17.). Далі ґазда, що на Різдво втікає з криміналу до рідні. Тато й одинак, що кидають хату і неню, щоб служити Україні. („Сину, я йду з тобою! Най і мене з тобою посічуть за землю!... стор. 43). Свідомі громадяни, що тяжко **побивають „перебинчика"** **(„Або з панами, або з нами!").** Картина катастрофальної повени. Картина селянки, що не хоче віддати хижим екзекуторам укоханої корови. Григор, що своїм словом спасає сина Грицихи від криміналу за те, що нібито він розвішував якісь прапори. Вражаюча картина рідні, осиротеної чоловіком, що зґинув на роботах у Франції. Малюнок будови нової дороги в селі, низка картин, де автор з особлившим хистом розмальовує тісний звязок селянина з його укоханою мамою-землицею. Тут між іншим вражаюча картина смерти селянина Федора на полі („Єк нема свічки, то урвіт чічку, най зітліє Богові за мої гріхи", стор. 117). Або нарис „Сині чічки", де громада рішає видвигнути „цімeнтовий хрест на могилі стрільця". Як бачимо — скрізь тут тверда дійсність нашого часу, розмальована, правда, більш фрагментарично і по лінії простої фабули, але всетаки з чітким підкресленням контрастів тієї дійсности та її ідеольоґічного значіння.

Читач вичуває гаразд:

Це українське село й український селянин сьогодні, і це **утаєна сила того українського, захопленого ворогом, але не поневоленого нім села.**

І тому так гарно воно і так цінно читати оцю першу збірочку оповідань молодого гуцульського сина.

Бо, як я вже сказав, лад, на який Ткачук розроблює свої сюжети, виявляє в нього несвідомо непереможну **силу українського чорнозему,** і є з цього погляду дальшим етапом тої творчої еволюції в нашій оповідальній літературі після Стефаника. І тут надзвичайно цікаво порівнати Ткачуковий нарис **„Злодій"** з таким же нарисом у Стефаника. Як відомо, в цього останнього ґазди, що зловили злодія, готуються його страшно бити, через що цілість того оповідання має у Стефаника характер дикої жорстокости, що особливо підкреслила англійська критика, як це читачі „Свободи" знають з розвідки в ч. 277 з м. р. А у Ткачука той, хто вибравсь красти, просто признається перед тим, кого хотів обікрасти, до свого наміру, викликаного нуждою голодуючої рідні, **після чого багач прощає йому й обдаровує як брат.** Таксамо, як у Ткачуковім оповіданню **„Травень"** господар Федір **віддає бідному Петрові продану йому ним його останню землю,** як той молить його віддати її йому, щоб „таки вмирав, як господар" (стор. 52). І це у протиставленню до понурої невблаганности у Стефаника просто благодатний контраст. І, як-не-як, — прекрасна і нова риса в дусовності гуцула, підхоплена Ткачуком. Риса може й трохи виделізована, та всетаки наші національній духовости не чужа. І тимто й добачую я тут слід тієї творчої еволюції в малюванню психіки українського селянина, про яку я вже згадав, і якої поглиблення повинноб стати вдячним завданням найближчих творів нашого талановитого і симпатичного дебютанта:

Малювати ясні сторони української душі!

Василь Софронів.

БАЛЬ БОЖЕВІЛЬНИХ

Пригадую собі з моїх дитячих літ у домі родичів на сільськім приходстві старий річник якоїсь німецької ілюстрованої ґазети, мабуть „Фліґенде Блеттер". Був знищений, бо ми, діти, занадто часто оглядали в нім „образки", без обгорток, перші й останні картки повідривані і подерті. Із сотень ілюстрацій у цьому річнику вбилася мені в тямку одна: представляла „Баль у божевільні". Над цією ілюстрацією чипів я часто довгі хвилини, заглиблений у контемпляції, подивляючи дивовижні одяги і несамовиті гримаси божевільних, що топились у круговороті дикого танцю, при звуках орхестри, яка для безпеки сиділа високо на ґалерії. Уява малого хлопчини, підсичена острахом і цікавістю, мала перед собою широке поле.

Чи вдалося мені малому збаґнути незглибну суть божевілля, не тямлю, але відтоді почав я думати про те, щоби колись побачити такий баль у дійсності. Що такі балі — це не видумка, потвердив мені мій батько, який як питомець IV. року теольоґії у Львові пішов був один раз на „баль божевільних" — так би мовити — службово. Такий був тоді звичай, що кожного року у карнавалі управа божевільні на Кульпаркові запрошувала питомців греко-католицької семинарії до свого заведення з концертом, після якого була забава хорих. Танцювати на тій забаві з хорими — це був своєрідний самаританський обовязок питомців і до цього делеґували найвищий — четвертий рік.

Врешті цього року довелося і мені таки побачити „баль божевільних" на саме пущення.

Глухо дудніли кроки у високих, пустих, безконечно довгих коридорах заведення. Я йшов з деяким почуттям моторошности в душі за своїм провідником — отцем капеляном. Електричні лямпи, приміщені високо під стелею, кидали на сірі стіни і бетонову доліжку коридорів білі, холодні струї світла. Рука мимохіть сягнула до ґудзиків плаща; я здригнувся від холоду. Ми минули безконечне число закрутів, дверей, закратованих вікон. Врешті ввійшли в ясний, теплий коридор з білими стінами. Кілька черниць у білих твердих габітах, подібних до крил, снувалися тут безшелесно з місця на місце. З другого кінця коридору долітав гамір голосів і храпливі звуки грамофону, наставленого на голосник. Так відбувався баль.

Чи не доводилося вам ніколи на наших „нормальних" вечерницях, себто на балях стояти десь вгорі на ґалерії і з цієї горішньої перспективи байдужого глядача обсервувати тих, що танцюють? Чи не видавалися вам ті сплетені пари „нормальних" люди, що безцільно тупцювали у душнім натовпі на дні глибокої скрині-салі трохи „ненормальними"? Мені — так. Колиж тепер я станув у дверях великої салі, де в такій самій метушні, під звуки старомодної польки підскакували, крутились і поштовхувалися пари правдивих божевільних, я навпаки — був розчарований.

„Баль божевільних" виглядав — може тільки на перший погляд — зовсім не так, як я його собі уявляв, хоч би на основі ілюстрації у старім річнику німецької ґазети. Зате зовсім так, як наші вечерниці десь у якійсь салі на передмісті. У салі глота, гамір від музики, розмов і сміхів. Повітря тяжке. Спітнілі, червоні обличчя миґають в ритмічнім крутіжі. При дверях юрба тих, що не танцюють, а лиш підпирають стіни і з заздрістю приглядаються до танцю. У глибині салі на підвищенні сцени, за столом, сидить кілька краще одягнених осіб. Це немов балевий комітет: дижурний лікар, жінка-директорка заведення, одна черниця і другий капелян.

Але зачинаю уважніше приглядатися до облич. Тут чимало прислуги, доглядачів і доглядачок, які танцюють з собою і з хорими. Отець капелян пояснює мені їх відріжняти. Ось пара: стара, сива жидівка і лисий мужчина з великою квадратовою головою. Зіґріті, розпалені, завзято притупують у танці до такту музики. Отець капелян пояснює мені, що це жінка адвоката, яка має понад 70 літ. Від 20 літ у заведенні. Завжди повна хоробливого темпераменту і верви, що проявляється часом у нападі шалу. Її дансер — хорий на роздвоєння особовости.

Попри нас з усміхом достойности проходить з доглядачем пані у незвичайнім уборі. Рожева шовкова сукня, старої моди і рожева кокарда на сивій, колись мабуть русявій голові. Манія розтратности. Молода, чорнява жидівочка здоровить отця капеляна. Така, як їх часто бачимо у жидівських крамницях за лядою. Лише низьке чоло і неспокійні очі зраджують можливість ненормальности у цієї дівчини.

— Подивіться на того, що сідає за пяніно на сцені — каже до мене отець капелян. — Жид-музика, десь з якогось нашого села. Повиучував робітничі відділи співати самі українські пісні. Але це ще не все. Чи повірите, що цей жидок якийсь час був диригентом мого церковного хору? Розуміється — хору божевільних. Сам зголосився до мене, що буде вчити моїх парохіян церковних пісень, які знає з села. Я згодився. Не можна нікому боронити хвалити Бога. А хор божевільних з диригентом - жидом напевно має у Бога більше послуху, ніж якийбудь інший. Пізніше заступив його хорий священик.

— Признаюся, що цих божевільних я уявляв собі багато страшніше, — кажу до отця капеляна. Отець капелян сумно хитає головою.

— О, є такі, що вдесятеро перевишлб усі ваші сподівання. Але вони всі на відділах. Тут тільки дрібна частина тих бідних людей. Тут тільки спокійні, що лише час до часу дістають свої напади, або такі, що мають збочення тільки на одній якійсь точці. Позатим вони думають і говорять як нормальні люди.

Хоч на перший погляд усе таке спокійне і звичайне, всетаки, коли переводжу зір від одного обличчя до другого, і підхоплюю тут типову голову кретина, там тихий розсіяний усміх, там знову понурий погляд мелянхоліка, стає мені лячно перед думкою: скільки на цій салі життєвих терпінь і траґедій!

Голосник ґрамофону гуде захриплими тонами вальса. Божевільні танцюють. Під стіною, припертий плечима до муру, стоїть у позі глибокої задуми якийсь молодий чоловік. Ніс тонкий, орлиний, широке чоло, в худім обличчі погорда. Зпід шпитальної куртки визирає комір гуцульського кожушка. Гей! Над чим так напружено думає цей молодий леґінь із зелених Карпат?

— Чи вас, отче капеляне, не пригноблює постійний побут поміж цими людьми?

Отець капелян посміхається своєю добрячою посмішкою Божого слуги:

— Щож, такий мій обовязок. Не треба дивитися на них як на божевільних, а як на хорих і дуже нещасливих людей. Але, коли питаєте, то скажу вам, що часом там на „на світі" серед здорових, у якомусь товаристві, огортає мене нагло дивний страх. Я не маю певности, чи те, що там говорю і роблю, є зовсім — нормальне. Боязко обсервую тоді сам себе і своє окруження, чи воно не дивиться на мене як на одного з цих нещасних — і шукаю самоти.

Музика нараз вривається. Учасники балю заметушилися. Всі звертаються в напрямку дверей. Звідти, протискаючися крізь натовп, виходять на салю сестри милосердя і доглядачки, несучи кілька кошиків з пампушками. Ходять по салі і роздають їх між божевільних. Треба було бачити, яка щира, непідроблена радість світилася в очах деяких цих людей, коли брали свої скромні подарунки.

За хвилину знову хрипить ґрамофон.

— Пані вибирають — кричить якийсь невідомий аранжер. — Чи можу просити?

Переді мною дівчина, якої я досі не запримітив. Чепурно одягнена, з нормальним, навіть гарним обличчям.

Божевільна — чи ні?

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЗАБУТИЙ БАТЬКО.

У неділю пополудні влаштовують у Ню Йорку на площі в Центральнім Парку „парентс дей", себто свято родичів, чи родителів.

Підкреслюється в цьому святі кождого з родичів, у противставленню до свята матери, на котрому підкреслюється саму матір. Ініціятор свята, на котрому мають виступати посадник міста Ню Йорку й інші визначні урядники, мають співати пісні, виголошувати промови, тощо, називає „День матери" однобічним святом та скритою образою для батьків.

Він підкресляє потребу сентименту в родині: „Любов батька і матери це секрет щасливого дому". Як треба сентименту супроти матери, так треба й супроти батька.

Чи справді, як пошанувати матір, то значить, не пошанувати батька?

ЯК РІВНІСТЬ, ТО РІВНІСТЬ.

До суду домашніх відносин у Ню Йорку внесено позов чоловіка проти його жінки за удержання. В імені мужа позов вніс департамент публичного добробуту, до котрого чоловік подався за допомогу, а котрий відмовився давати чоловікові допомогу, бо, мовляв, його жінка має роботу. Через те судді прийшлося вирішувати питання: чи має жінка обовязок давати удержання свому чоловікові, коли цей не має праці й не може удержуватися?

Про цю справу ґазети розписалися широчезно, бо досі обовязок удержувати подругу закон накладав тільки на чоловіка.

Та тепер суддя рішив, що як чоловік не має праці, а жінка має, то жінка має обовязок удержувати чоловіка таксамо, якби він мав обовязок удержувати її, колиб заробляв, а вона не заробляла.

„Як новочасні жінки мають рівні права з чоловіками", говорив суддя, „то вони мусять теж удержувати своїх чоловіків, як мають на це засоби, а чоловіки знаходяться в потребі.

ОБОВЯЗКИ З РІВНОСТИ.

Іншими словами, з рівности приходять не тільки права, але й обовязки. Іншим прикладом цеї правди є історія пристойного відношення чоловіків до жінок. Перед війною, наприклад, в Америці вважалося правилом доброго тону з боку чоловіків віддавати жінкам сидження в залізничних вагонах. Було це правило в часах, коли жінки правильно ще не працювали нарівні з чоловіками. Як підчас війни жінки заняли в промислах становища нарівні з чоловіками, а далі добули рівне політичне право, чоловіки перестали віддавати жінкам свої місця в залізничих возах.

НОВЕ СТАНОВИЩЕ.

Буває й нині таке, що деколи чоловік дасть своє місце жінці у залізничім возі. Та коли це він робить нині, то не тому, що вона жінка, а для іншої причини, наприклад, тому, що вона стара або немічна, або має дитину на руках. Котре становище краще?

ВИГОДА З НЕРІВНОСТИ.

Виходить, що рівність має свої невигоди, а нерівність має свої вигоди.

Давніше, як жінки були рівні з чоловіками, як вони не мали рівних політичних прав, рівного доступу до занять і професій, чоловіки трактували їх з великою чемністю. Як жінка ввійшла до ліфту (елевейтора), то всі чоловіки здіймали капелюхи. Як жінці впав пакунок з рук, то чоловіки навипередки бігли підносити, хочби навіть чоловіки були старі, і немічні, а жінка молода й дужа. Таксамо навіть старші чоловіки подавали молодим жінкам плащі, гейби жінки були немічні або не могли одіватися, наче діти.

Дитина через немічність має певні права, права на допомогу з боку дозрілих людей. Коли жінку вважали за слабшу, тілесно, умово чи морально, то їй давали за це певні товариські права, немовби в потіху за її приниження. Чоловіки, що жінки признають рівними із чоловіками, перестали жінкам сповняти давні товариські прислуги. Жінки, що, не зважаючи на правне зрівнання жінок з чоловіками, все ще вважають себе нижчими від чоловіків, ще далі домагаються цих послуг, а чоловіки, що ще не привикли до приниження своєї гідности в порівнанню з жінками та ще не привикли вважати жінок рівними собі, ці прислуги далі сповняють.

„ДІВОЧЕ ДОСТОЇНСТВО".

Деректор вищої школи в Ліндгорсті, Ню Джерзі, заборонив 17-літній дівчині, Флоренсії Силвестер, грати в „бейзболовій" „дружині.

Вона була знаменитим грачем у цій дружині, що крім неї не має ні одної дівчини. Директор школи каже, що дівчині грати в таку гру з хлопцями, це нарушує дівочу гідність.

Дівчина каже: „Гідність? Лиш подумайте собі. Гідність для дівчини добра річ, але вона повинна бути в своїм місці. Я люблю бейзбол. Ґаш, я грала з хлопцями шість літ. Тепер уже запізно на гідність. Я вже маю свою дружину. Це хлопяча дружина, але я там граю „сентер філд".

І справді: при чому тут брак гідности? Якби вона була злою грачкою, то ще можна би говорити про брак гідности. Але як вона перевищає всіх хлопців у цій грі, то де тут брак гідности? Як де є брак гідности, то хіба в хлопців, що не постаралися грати достойніше.

ВИЩА ДОСТОЙНІСТЬ.

Свари за достоїнства нагадують українську анекдоту, що походить іще з часів кріпацтва.

Зайшов кріпак з якоюсь справою до пана в двір. Була в пана папуга, що вміла говорити. Пан до кріпаків усе кричав: „Мужик дурак!" то й папуга теж собі навчилася кричати: „Мужик дурак!" Як селянин зайшов у кімнату, папуга зачала кричати: „Мужик дурак!" Селянин встав, поклонився їй і каже: „Даруйте, пане: я думаю, що ви птиця!"

СКРОМНИЙ РУСИН.

Минулого року, в грудні, як святий Миколай ходив по землі, то закликав до себе німця, англійця, француза і русина та сказав до них:

— Сьогодні є день, в якому роздаю ріжні дарунки. Котрий з вас чого попросить, те від мене дістане.

Німець каже: — Я хотів би мати велику фабрику зброї та багато літаків. Француз хотів мати зложені гроші, щоб міг без труду і праці жити з процентів. Англієць хотів мати великий корабель, щоб їздити ним по світі і здобувати нові кольонії.

Врешті звернувся св. Угодник до русина:

— Чогож ти хочеш, чоловіче?

Русин пошкробався по потилиці й каже:

— Для себе я нічого не хочу, але дуже Тебе прошу, Угоднику Божий, як можеш, зроби так, щоб у мого сусіда корова здохла.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

КУДИ ПРОВАДЯТЬ ФРАНЦІЮ СОЦІЯЛІСТИ И КОМУНІСТИ?

(Думки з приводу виборів до французького парляменту).

Американська преса розписується широко про французькі вибори, які вже відбулися і в яких ліві партії здобули величезну більшість.

Такий вислід застановляє не тільки французьких патріотів, не тільки тих французів, які стільки крови проляли в обороні своєї Третьої Републики, але також тих сусідів чи подальші народи, які мусять числитися зі зміною у внутрішній політиці Франції. Не диво. Бо т. зв. **Єдиний Фронт** (Фронт Комен), що є фузією (зляттям) комуністичних і соціял-радикальних елементів згідно з постановами Комінтерну, є партією імігрантів. Там згрупувалися німецькі жиди, соціял-демократи, італійські дефетисти, антифашисти з Неаполю чи Міляно. Політика Єдиного Фронту Франції — це політика імігрантів. Там ідеї про те, щоб за всяку ціну насадити в Берліні чи Римі комунізм і соціялізм, там пляниється війну проти гітлеризму й фашизму, щоб на їх місце завести рештки інтернаціоналізму на фаетонах французької армії.

Справжні французькі патріоти — це у Блюмів, Еберлєнів, Розенфельдів, Дімітрових, і Белі Кунів „еміґранти", „запроданці Гітлєра". „зрадники", які не хочуть війни за славу Сталіна. Всі ці „патріоти" не вгавають говорити, що „їх батьки походять від старинних ґалійців (предків теперішних французів. — В. Д.), хоч на ділі є семітського походження.

Німецькі й італійські еміґранти, — здебільша жиди, наповняють ліву французьку пресу й опінію страшними вістками про Німеччину Гітлера й Італію Мусолінія. Це вони пишуть безнастанно, що „німці не мають масла, що Гітлер має рака і не може говорити, що фон Блюмберг ненавидить Ґерінґа; що італійці будуть побиті неґусом, що Мусоліні буде прогнаний Бальбом, що цьому останньому князь Піємонту показав язик, що робітники в Сомалії підняли бунт проти Італії", і т. д....

В етіопській справі ця еміґрантська камариля не переставала кричати: „Піддержімо Анґлію, станьмо при боці сильнішого"! І Франція так зробила. Вона голосувала за санкції. Вона обмежила торговлю з Італією, що їй принесло необчислимі шкоди. Бо вона зробила все, чого хотіла Анґлія.

Анґлія, навпаки, оставила Францію самітною, коли там ішло про Німеччину. А Італія здобула Етіопію проти волі Анґлії.

„Єдиний Фронт" не перестає кричати, що „Франції треба йти за анґлійською опінією". Це й сталося, однак анґлійська опінія як і цілий уряд не були ще ніколи такими ґерманофілами, як по занятті Ренщини Гітлером. (Промова Ідена в палатах!) Бо, щоб мати анґлійську піддержку, Франції не треба було впадати в обійми большевицької Москви, до чого штовхала її саме соціялістично-комуністична еміґрантщина!

„Єдиний Фронт" переконував, що „52 нації взяли санкції проти Італії", що Мусоліні буде побитий і покараний! А що сталося? Можна проклинати Мусолінія скільки хочеться, але це саме він є побідником в східній Африці. Можна громи сипати на фашизм, але це саме фашизм побідив інтернаціональний антифашизм і „демократію" Ліґи Націй.

В справі ренської афери мін. Флянден був приніс до Женеви новий „конструктивний плян безпеки", який є відбитком голосних і розкричених зразків так званих пактів взаємної запоруки. Ці пляни були з ентузіязмом принимані народами, які не мають нічого до страчення, а до зискання багато.

Після реокупації Гітлером Ренщини. „французькі патріоти" з „Єдиного Фронту" відразу виступили проти всяких пертрактацій та переговорів з Гітлером. Пощо переговорювати зі „зрадником", „кімнатним малярем", казали. Хай забирається знад Рену"...

Та Гітлєр не настрашився погроз. Тоді заспівали інакше. Гітлєр не відтягне своїх військ, він уфортифікує цілу окуповану смугу, буде переговорювати з Анґлією, з Італією, з цілим світом, Франція останеться сама!

А все це одного гарного дня може скропитися на плечах Франції. Вона має величезні кольонії, мале населення, яке заедно зменшується, малу відносно фльоту й уряд в руках людей, залежних як не від масонства, то від Сталіна! Анґлія, Італія, Німеччина й Ніпон можуть прекрасно поґодитися на шкоду французького Індокитаю чи Мадаґаскару. Хто знає, чи Совети не зажадають і для себе денчого? Приміром, саму таки метрополію, Францію?

Розагітовані посли з лівиці впоюють у французькі маси, що Франція повинна бути всюди. Беться хтось над Припеттю, Франція готовиться; побилися дві особи в Арабії, французька молодь мусить мобілізуватися і напевно доля Зовнішньої Монголії для Єдиного Фронту теж не маловажна справа.

Заходить питання, де властиво знаходиться осідок французької закордонної політики: в Парижі, чи в Лондоні, Празі й Москві? Бути всюди — це дуже гарно, але перш усього господарем у себе дома — це обовязок!

Нема найменшого сумніву, що виграна експозитури Комінтерну при виборах у Франції принесе нові клопоти, нові авантури й нові катастрофи для французького народу. Вже на першому пляні висить давно жадана соціялістами націоналізація банків, розвязання всіх правих організацій і інше.

Короною цього всього буде ще тісніша співпраця з СССР та зміцнення протинімецького фронту в зовнішній політиці. Що з того вийде, не важко передбачити. Ліві партії провадять Францію в безвість, тим страшнішу, що перед Францією стоїть сильна, сконсолідована, обєднана й націоналістична Німеччина!

В. Душник.

ПОЛЬЩА ДАЛА КОНЦЕСІЮ КОРАБЕЛЬНІЙ ЛІНІЇ КЮНАРДА ГВАЙТ СТАР.

Корабельна Лінія Кюнарда Гвайт Стар одержала з Ліверпулю каблеве повідомлення, що польський уряд дав цій перевозовій морській лінії дозвіл обслугувати всіх еміґрантів, що вибираються з Польщі до Злучених Держав.

Багато польських горожан у Злучених Державах, котрі мають у Польщі свояків і приятелів, що мають дозвіл на виїзд, будуть раді дізнатися, що Лінія Кюнарда Гвайт Стар ужиє всіх можливих заходів, щоб допомогти їм спровадити сюди тих людей, що є леґально управнені на еміграцію до Америки. Канцелярія Лінії Кюнарда Гвайт Стар у Варшаві (Маршалковска 144) і багато канцелярій у головніших містах Злучених Держав дадуть допомоґу і відповідну пораду всім тим, котрі бажають знати правні вимоги дотично спроваджування до Америки еміґрантів з Польщі.

Корабельні тікети можна купити тут наперед, або можна їх набути у варшавській канцелярії. Такі наперед заплачені тікети є правосильні два роки.

Спроможність, яку Лінія Кюнарда Гвайт Стар має по всіх европейських краях і швидка тижнева експресова служба, уможливить інтересованим еміґрантам дістатися з Польщі до Америки за несповна вісім днів.

Ближчі інформації дасть дуже радо якенебудь бюро Лінії Кюнарда Гвайт Стар або їх авторизований місцевий аґент. (Огол.)

ТІНЬ ДЖІНГІСХАНА

Сімсот літ минає від часу, коли на далеких сибірських степах ґеніяльний Джінґісхан зорганізував могутню монгольську державу. Історики згідно признають, що ця держава була свого роду архитвором адміністраційного та воєнного ґенія людства. Даремне шукати в дотогочасній історії прикладів та зразків. Організація античних імперій і всіх середневічних европейських держав стояла у відношенні до твору Джінґісхана так, як наприклад організація нинішньої Етіопії до великобритійської імперії.

Джінґісхан, син неба, міг сміло мріяти в першій половині XIII-го століття про заволодіння цілого світу. Вистарчить згадати, що лиш одна й то не найбільша частина його могутньої армії, під проводом Бату-хана, вспіла в розмірно короткім часі знівечити цілу мілітарну силу тодішньої Руси-України, Московщини, Польщі та Угорщини. І хто знає, якщо не прийшлаб раптова смерть Джінґісхана і Бату не був приневолений вертатися у родинні степи на велику монгольську раду „курултай" — чи не був би він сам покорив цілу тодішню християнську Европу. Жахлива була сила Джінґісханової імперії, що в тім самім часі могла поставити чотири однакові, як Батієва, сильні армії. Досліво цілий тодішній світ угинався перед непереможною силою військ і державної адміністрації Джінґісхана.

Монгольська держава Джінґісхана розпалася, безслідно розплилася впродовж століть у нових державних формах, що повстали на підбитих нею землях. Але тінь могутньої імперії монголів не щезла ні в памяті народів, ні у підсвідомім інстинкті білої раси, що до нині відчуває загрозу „жовтої небезпеки".

Менґуо.

Недавно принесли телеграми вістку про повстання монгольської держави — Менґуо, під протекторатом Японії. Це не перша, але вже третя з черги монгольська держава. Під протекторатом Совєтів від довшого часу існують вже: Монгольська Народня Республика (т. зв. Зовнішня Монголія) і республика Танна-Тува, що лежить між Зовнішньою Моголією й Совєтами, здовж південної совєтської границі.

Оце накопичення аж трьох монгольських „держав", двох під протекторатом СССР і одної під протекторатом Японії, свідчить про те, що на Далекому Сході, на монгольських степах, звідки колись почав підбій світу ґеніяльний Джінґісхан, вирішують справи великого значіння. Иде бій між Японією й Совєтами за владу у східній і центральній частині Азії. Совєти намагаються створити комуністичну й безбожну монгольську державу, щоби вжити її у боротьбі з національною й віруючою Японією та Китаєм. Під їх впливом знаходиться нині 2/3 всіх живучих на монгольських степах, себто коло 2 міліони монголів. Японія забезпечила собі вплив на 1 міліон монголів, для яких теж створила рамці нової, консервативної й національно-аристократичної державности — Менґуо.

Суть „монгольської проблеми" полягає в тому, що й Совєти і Японія бажають обєднання всіх монгольських земель та племен в одну державну цілість. Очевидно, що ні одним ні другим не йде про добро, ні про здійснення національних аспірацій монголів. Для Японії монгольські землі, що знаходяться під впливом большевиків, мають велике господарське (багаті поклади срібла, золота, вугля, заліза й міди — усе так дуже потрібне вбогій на сирівці Японії) і стратегічне значіння. Для большевиків добуття впливів у Внутрішній Монголії має велике значіння з огляду на сусідство з Китаєм, отже передовсім у стратегічних цілях.

Покищо між Москвою й Китаєм іде завзята „дипломатична війна". Чи переміниться вона в правдиву війну, це покаже вже найближча будучність. Покищо японці з одного боку, большевики з другого, вишколюють монгольські кавалерійські відділи. Телеграми доносять, що сибірська залізниця заведена численними транспортами зброї, амуниї й військ, що з Москви безнастанно відходять на Далекий Схід, у монгольські степи Джінґісхана. — („Українські Вісти").

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Академія в память 10-ліття смерти С. Петлюри.

Заходом Стрілецького Гуртка ч. 2 і 1-шої сотні Чорноморської Січи та при співучасти старшин У. Н. Р. влаштовується академію, получену з концертом, присвячену памяти 10-ліття смерти голови Директорії і головного отамана українських військ, бл. п С. Петлюри. — Академія назначена на день 24. травня б. р. в салі укр. прав. громади на 14-тій вулиці в Ню Йорку.

Той неділі по Службі Божій буде відправлена панахида на ту інтенцію в церкві гроко-кат. на 7-мій вулиці й у церкві укр. прав. на 14-тій вулиці, причім будуть виголошені принагідні промови місцевими священиками.

При панахиді будуть асистувати члени української армії в одностроях, сотні Чорноморської Січи з Ню Йорку і околиці, сотня У. С. С. з Нюарку.

До участи запрошено також американських і литовських ветеранів.

По панахиді в годині 2-гій пополудні всі військові поїдуть на цвинтарі, на могили наших померших членів Української Армії і Чорноморської Січи, на що запрошуємо до участи також українське громадянство.

На цвинтарі будуть приявні священики американські й українські. Прибуде також відділ жовнірів американської регулярної армії, де на цвинтарі, по зложенню вінків на могили і по відправі жалібного богослуження будуть віддані почесні стріли памяті упалих за волю України.

Вернувшися з цвинтарів, буде збірка в Укр. Нар. Домі в Ню Йорку, де буде мале приняття. Точно в годині 7-мій вечором відхід на академію і концерт з прапорами.

На день 30. травня ц. р. Укр. Стрілецький Гурток ч. 2 в порозумінню з Чорноморською Січю беруть участь у поході враз зі всіма ветеранами світової війни з своїми прапорами і в одностроях.

Всі жовніри Української Армії, що мають однострої, як і ті, що їх не мають, просимо застосуватись до цього комунікату і взяти участь в академії і в поході.

В тій справі скликаємо збори і просимо 1-шу сотню Чорноморської Січи з Ню Йорку, сотні з Нюарку, Джерзі Сити, Стейплетону і сотні У. С. С. з Нюарку на наради в цій справі на пятницю, дня 15. травня, до У. Н. Дому в Ню Йорку.

Також просимо прибути всіх членів Української Армії.

За Стрілецький Гурток ч. 2: **М. Іванів,** голова; **П. Бойчук.**

ПЯТНАЦЯТЬЛІТТЯ СПІЛКИ УКРАЇНЦІВ У НІМЕЧЧИНІ

(Виклад проф. д-ра Павла Рорбаха в Домі Німецької Преси в Берліні).

Спілка Українців у Німеччині врочисто святкувала в четвер, 2. квітня, пятнацять років свого існування і діяльности. Ювилейні сходини відбулися в гарних репрезентативних салях „Гава дер Дойтшен Пресе, (Тіргартенштр. 16), що є місцем репрезентативних уладжень політичного і пресового світу в Берліні.

Велика саля з її 200 кріслами була заповнена. Переважали німецькі гості, з яких звертали на себе увагу проф. д-р Рорбах з дружиною, дружина покійного генерала Гофмана, дружина письменника Карла Фр. Новака, провідниця німецького жіноцтва з бувшої Росії Е. фон Кнап, дружина д-ра фон Фоса (директор „Остекспрес"), проф. д-р Авгаген з дружиною, проф. д-р Клят з дружиною, амбасадор С. Гай з дружиною, Адольф Фраш (голова Союзу Німців з бувшої Росії) з дружиною, урядовий радник д-р Штан з дружиною, Карло фон Кігельген з дружиною (Союз Представників Закордонної Преси), дійсний радник фон Штранц, д-р Георг Ляйбрандт (Керовник Східного Відділу Зовнішньо-Політичного Уряду Партії), проф. д-р Цефлін, д-р фон Остерот, пастор Альтгавзен, д-р Гайгер (Міністерство Пропаганди), д-р Густав Щпехт, кілька референтів Антікомінтерна та заступники преси („Фелькішер Беобахтер", „Берлінер Льокаль-Анцайгер", „Берлінер Морґенпост", „Берлінер Цайтунг ам Міттаг", „Ахт Ур-Абендблят", „Дер Юденкеннер", „Дер Дойтше ім Авсляндe", „Дойтше Пост авс дем Остен" і „Дер Наге Остен").

Серед ріжних чужинців було багато грузинів на чолі з князем Діасамідзе, бувший генеральний консул Білоруської Народньої Републики в Берліні Боровський, князь Масальський (голова „Москові"), В. Деспотулі (редактор „Нового Слова"), туркестанці, ідель-уральці, вірмени й козаки.

Свято відкрив голова Спілки, Петро Кожевників. 20-хвилинною промовою, в якій він перш усього підкреслив велике історичне значення 1936 року для Української Нації, бо на цей рік припадають 75-ліття смерти Тараса Шевченка і 10-ліття вбивства головного отамана Симона Петлюри. Далі промовець подав головніші моменти з історії українсько-німецьких взаємовідносин від XI століття аж до нинішніх днів.

Досить докладно познайомив голова Спілки зібраних з діяльністю організації, що повстала 22. січня 1921 р. яко студентська, а 20. березня 1935 р. перетворилася в організацію українців незалежно від їх освіти чи стану.

Серед бурхливих оплесків слово взяв проф. д-р Павло Рорбах для виголошення викладу на тему **„Тисяча років України та Східньої Европи"**. Патріярхальна постать німецького піонїра в боротьбі за відновлення українського самостійно-державного життя, його велика ерудиція та незвичайно багате знання всіх питань східньо-европейського розвитку — полонили всіх присутніх і змусили їх знайбільшою увагою вислухати повний глибокого змісту й рідкої бадьорости виклад.

Павло Рорбах спромігся протягом 70 хвилин дати яскравий образ складного історично-політичного перетворення Сходу Европи, а зокрема України від кінця першого тисячеліття аж до останніх днів сучасности. Це був не тільки виклад, але також повна віри в могутність і непереможність української ідеї, сповідь невтомного працівника на ниві освідомлення Німеччини та цілого світу щодо долі чи недолі України Володимира Великого, галицько-волинської доби, козаччини, гетьманщини, московсько-царського панування, останнього відродження й сучасного кривавого поневолення большевицькими спадкоємцями російського імперіялізму.

Кілька разів лунали оплески, коли старий професор оповідав про свою неймовірно тяжку працю разом з його вірним співборцем, другим великим німецьким приятелем України, Акселем Шмідтом. Криця непохитність і твердість переконання відчувалася, коли Рорбах висловив надію, що перебудова совєтського Сходу в систему самостійних національних держав булаб запорукою довготревалого успішного розвитку цілої Европи!

Овації в честь промовця замовкли щойно тоді, як голова Спілки почав своє кінцеве слово, складаючи щиру подяку всіх гостей і всіх українців, за високо цінну доповідь. Після цього подано реєстр привітальних листів і телеграм з нагоди ювилею Спілки.

Ціла низка заміток звиляся 3. і 4. квітня в німецьких часописах. Зміст їх найкраще віддзеркалює „Берлінер Цайтунг ам Міттаг" (наклад 100,000) з пятниці п. з. „Вечір українців": „Спілка українців — з нагоди свята її пятнацять-літнього існування — влаштувала в Домі Преси дуже вдалий товариський вечір з викладом. Голова Спілки дав численним гостям у своїй вступній привітальній промові живий образ розвитку і діяльности Спілки. Д-р Павль Рорбах говорив на тему „Тисяча років України та Східньої Европи". Своїм величним знанням людей, річей і відносин на сході Европи він перетворив свій виклад у широкий захоплюючий образ тисячелітнього історичного розвитку в цілому східньому просторі від Вікінгів до сучасности".

М. Костишин.

ДО МУЗИ.

Музо! Дишеш, як весною.
Хай акорди твоїх струн
Не стихають за горою,
А линуть аж на Нептун.

Хай краса брилянтом сяє
В твоїх мріях золотих,
Живий акорд не вмирає,
Клич народ до діл святих.

Хай чола у ниц не клонить,
Хай кріпить сильний пястук,
Хай святі права боронить,
Не кида молота з рук!

Хай акорд цей розчаруе
Горді серця у сліпих,
В них ідею загартує,
Хай розбудить з сну мертвих!

Хай живучим все розкаже,
Того матір від нас жде,
А заблуканим покаже,
Кудий правий шлях іде,

За що кров пливе без стриму,
Тюрми вибиті украй,
За що в пекло і руїну
Обернули рідний край.

Музо! Дишеш, як весною.
Стели цвітом тяжкий шлях,
Розлий акорд не з тугою
Під селянський рідний дах.

Бо весна все оживляє!
Хай же акорд твоїх струн
Щиру пісню розливає,
Щоб понеслась на Нептун.

Хай цей звук спокоєм дише
Та розбуджує чуття:
Хай народ в сон не колише,
Лиш в борню і до життя.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 17. квітня ц. р., померла наглою смертю ПЕЛАГІЯ ГЕРНЯК, членкиня сестрицтва Н. З. П. Д. Марії, від. 112 У. Н. Союза в Клівленді, О.

Покійна оставила мужа і пятеро дітей. Похорон відбувся дня 21-го квітня.

Нагла смерть Покійної повинна наклонити кожного до думання, що треба бути обезпеченим і стати членом такої чесної й доброї організації, якою є наш У. Н. Союз.

Марія О. Розоміло.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ТОНТОН, МАСС.

На визвольну боротьбу.

Члени товариства ім. Тараса Шевченка, від. 122 У. Н. Союза, а саме, К. Сідзінський і В. Маршалок занялись колядою і заколядували $ 12.

Жертвували: К. Сідзінський, В. Маршалок, С. Проницький, М. Проницький, М. Сусол, А. Кибал, С. Горбач і Ю. Зарінов по $1; А. Проницький, Г. Зеліско, І. Давидчук, В. Туркало, К. Сусоль і А. Коста по 50 ц. Гроші переслано через Обеднання.

К. Сідзінський.

НЮАРК, Н. ДЖ.

На визвольну боротьбу.

В суботу, 25. квітня, уряд укр. прав. парохії, враз з Сестрицтвом і Братством, справляв своєму парохові о. д-рові В. Клодницькому, з нагоди його уродин, вечерю-прийом.

На прохання місцевих парохіян загостив до Нюарку о. Л. Весоловський з Ню Йорку і відправив в церкві Службу Божу за здоровля о. Клодницького і його рідні. Потім відбулася вечеря, якою проводив „тостмайстер", учитель Буката. Крім старших громадян, забирали голос також молоді, які цікавляться українським життям і які в українськім суспільнім житті чимраз більше зачинають здобувати перевагу. Громада вручила отцю парохові китицю квітів, а малі діти дві китиці від себе. Вкінці не забули також і про Рідний Край і перевели між собою збірку, яка дала суму $14.25.

Жертвували такі особи: о. д-р В. Клодницький, о. Л. Весоловський, М. Близнак, К. Ядловський, І. Мудровський, О. Буката, М. Варещак, П. Ковадло — всі по одному долярові; Д. Доля, Я. Шишковський, К. Мохнач, М. Наконечна, В. Гладкий, Демян Юріїв, М. Любинець, П. Задойко по 50 ц.; Г. Відземок, П. Сінгалевич, К. Угринович, А. Ковадло, А. Відземок, М. Мельник, К. Дорошенко, М. Пітула, П. Ковадло по 25 ц. Гроші вислано через Обеднання.

М. Б.

ПОДЯКА

Я, член від. 150 У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головним і місцевим урядникам нашої організації за допомогу з фонду запомогового.

Микола Соколовський.

ШТУЧНЕ „ЄДИНСТВО" ШТУЧНОЇ НАЦІЇ

КОТРА РУСЬ ПРАВДИВА: на півдні, чи на півночі? УКРАЇНА, чи „ОКРАЇНА" в історичних мапах? ЧОМУ московські володарі творять одну націю? ЯКИХ то „святих" способів вживає „свята" Росія для своїх „святих" цілей? ЯКІ з цього висновки на будучину?

На поміщі питання дасть відповідь у своїй лекції д-р СЕМЕН ДЕМИДЧУК

У НЕДІЛЮ, ДНЯ 17-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1936 РОКУ

в годині 3-тій пополудні

В САЛІ ч. 2 УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ, 217-219 Іст 6-та вулиця, Ню Йорк, Н. Й.

Кожний запрошений. Хто спізниться, платить 10 центів.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ.

Когос, Н. Й. — Бр. св. Петра й Павла, від. 57 У. Н. Союза, ухвалило на своїх зборах жертвувати з братської каси $15, призначуючи $10 на потерпілих від повени, а $5 на Рідну Школу. Гроші вислано через Обеднання.

Гр. Недільський, секр.

Філядельфія, Па. Дальша збірка Злучених Укр. Амер. Орг. м. Філядельфії на потерпілих від повени: тов. Любов, від. 45 У. Н. Союза жертвувало з каси товариства суму $10. На „Святочній Вечері" в тов. Укр. Амер. Горожан зібрали пані Марія Несевич і Д. Гайовий $11.50. Зложили по $1: Т. Свистун, Марія Несевич, Д. Гайовий, А. Рутецький, М. Качмарчик, П. Качор, Й. Ваврів і пані Сава. Дрібними $3.50.

Збірка пані Марії Головатої і М. Рибака принесла $15.80. Зложили по $1: Н. Наконечний, М. Семенюк, М. Савуляк, Г. Слободян, І. Савчин, Й. Маляндевич, О. Бабяк, Г. Андрущко, А. Колодій, П. Пелелко і Марія Головата. Дрібними датками зібрано $4.80.

Разом вислано до Обеднання суму $37.30. З посередної збірки пропущено, що тов. Укр. Амер. Горожан дало даром галю на віче, а гром. Т. Свистун оголосив віче на радіо три рази даром.

За Злуч. Укр. Амер. Організації міста Філядельфії, Па.:

М. Рибак, секр.

Ню Йорк, Н. Й. Український Демократичний Клюб ухвалив на своїх місячних зборах висигнувати з каси Клюбу $25, а окремо члени зложили $25. Разом переслано до Обеднання $50 на потерпілих від повени. — С. Піщак, фін. секретар.

Петерсон, Н. Дж. На зборах тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64 У. Н. Союза, зложили члени на потерпілих від повени $6.60, а з товариської каси уділено на ту саму ціль $3.40, отже разом вислано до Обеднання $10. Жертвували: По $1: Т. Гайда й С. Вінярський; по 50 ц.: С. Сасовський, А. Вакулінський, А. Зілінський, Марія Миленька, В. Гоїк, Катерина Мицан і П. Криловський; К. Гаврилюк 35 ц.; по 25 ц.: М. Ющишин, В. Матійчук, і М. Бурнас. — За уряд: В. Матійчук, предс.; С. Вінярський, кас.; А. Вакулінський, секр.

Філядельфія, Найставн, Па. Союз Українок, від. 48 улаштував 18 квітня спільне свячене, на яке прийшло поважне число гостей. Забавлялися по нашому звичаю, як одна українська родина. Промовляли також бесідники и згадали про потерпілих від повени та про потребу несення їм помочі. При збірці, яка опісля наступила, пять осіб зложили по $1, а решту гостей жертвували дрібні датки. Разом зібрано $15.50. З цеї суми призначено $5 на чищення цвинтаря, а $10.50 вислано до Обеднання на потерпілих від повени. — Емілія Слободян, секретарка.

Рочестер, Н. Й. Читальня Просвіти ім. Івана Франка ухвалила дати зі своєї каси $10 та вислати ті гроші до Обеднання на потерпілих від повени. — Онуфрій Годод, секр.

Ст. Джозеф, Мо. Збірка на товариських зборах від членів і не членів для тих, що потерпіли від повени, принесла $7.50. Зложили: Г. Юриста, П. Занько по $1; В. Мілян, Н. Калагурка, Д. Колега, Ф. Стень, В. Юркевич, С. Юркевич, Ю. Мізин, В. Сенько, Я. Скрипьник по 50 ц.; Ф. Солоничний, П. Рак, Г. Плекан і В. Синайко по 25 ц. — Петро Занько, секр.

Перт Амбой, Н. Дж. Бр. св. Василія, від. 168 У. Н. Союза, ухвалило на своїх зборах дня 3 травня призначити з братської каси $10 на потерпілих від повени. На ту саму ціль жертвував Жіночий Український Демократичний Клюб зі своєї каси $5. Разом вислано до Обеднання $15. — Микола Пащин, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться у вівторок, 12. травня, в годині 7:30 вечір, в салі У. Н. Дому Амер. Укр. Ситізенів при Джанстави Евені. Просимо членів прийти в означений час, бо маємо багато нових і важних справ до полагодження. Довгуючі хай на цих зборах стараються вирівнати свої вкладки. — В. Кушнір, рек. секр.

Двері.

Двері знадвору затиналися так, що треба було їх підважувати сокирою.

Одного вечора хтось стукає. Господар підходить до дверей і питає:

— Хто там?

— Я! Стрийна Анна.

Господар попробував отворити двері, але вони затялися, як звичайно. Тоді звертається до сина:

— Івасю, подай сокиру, стрийна Анна прийшла!

Івась приніс сокиру, господар підважив двері, отворив, але стрийни Анни вже не було...

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА. (1)

Скалистими горами мнявся поїзд, видихуючи своїми ніздрями іскри і клуби диму. Він вискався до серця Африки. Крізь вікно одного вагона визирали два хлопці. Їх жадні очі пильно стежили по обрію. „Що таке, — заговорив один з них, Дік — що досі ми ще не доглянули ні одного льва?"

Його приятель Док відповів з огірченням: „Вибач мені за мій вираз, але я гадаю, що Африка зійшла на пси. Нічого вона вже не варта. Я просто не розумію, чому наша мама так боялася пустити нас сюди самих. Тут виглядає безпечніше між у Гайд Парку в Лондоні". Док скінчив і засумувався.

„А я закладаюся, що Тарзан справить нам іще якусь несподіванку, коли зустріне нас на кінці залізничого шляху", Дік сказав з надією. „А коли він цього не зробив, то цьому ти будеш винуватий, бо Тарзан є твоїм кузином, не мойм", говорив далі Дік урваним голосом. Коли Док уперто мовчав, він докинув ще кілька слів: „А може Африка тепер спочиває й пригоди пішли на вакації?"...

Док таки мовчав далі і здавалося, що своєю напруженою уявою він хотів знищити ту віддаль, що ділила його від Тарзана. Нагло він почув грізний боєвий крик, що виплинав з горла якогось велитня. Це був крязк зазив до боротьби! Тарзан готовився до бою...